

PORTRET PRESOJE

Majda Zaveršnik-Puc

GŠ FKK Velenje

**POGOVOR Z
mag. IVANOM MARINOM,
RAVNATELJEM
GLASBENE ŠOLE
FRANA KORUNA KOŽELJSKEGA
VELENJE**

ŠALEŠKI RAZGLEDI: Slovenski pregovor pravi, da jabolko ne pade daleč od drevesa in v družini Marinovih je bil to jabolko Ivan Marin mlajši, ki ga je oče popeljal v svet glasbe.

Skorajda vsak Velenjčan se je srečal z vami, bodisi kot dijak pri pouku na gimnaziji ali kot pevka dekliškega zbora ali kot učenec na Glasbeni šoli in nenazadnje tudi kot poslušalec Rudarske godbe.

Pa če se vrneva v vašo mladost. Za svoj inštrument ste si izbrali klarinet. Je bila to očetova volja ali je bil to splet okoliščin?

Mag. Ivan Marin: "Čas je takšen, da je glasba izrazito individualna zadeva ..."
Fotografija: T. Podgoršek

IVAN MARIN: *Ne, to ni bila očetova volja, vsaj jaz se ne spomnim tega. Preprosto je na izbiro vplivalo to, katere inštrumente so takrat v Šoštanju imeli. Takratne razmere pa so bile razmeroma slabe. Res pa je tudi, da so takrat v Šoštanju, kolikor se spominjam, najbolj potrebovali klarinetiste. Zato tudi ni naključje, da smo se iz tiste generacije, najprej nas je bilo dvanajst, nato deset, kar štirje odločili za klarinet.*

ŠALEŠKI RAZGLEDI: Svoj učiteljski staž ste začeli kot učitelj klarineta in glasbene umetnosti na gimnaziji. Kakšna so bila ta leta?

IVAN MARIN: *Takoj je treba povedati, da nisem začel z obojim istočasno. Klarinet sem pričel učiti na Glasbeni šoli v Velenju že jeseni leta 1962 in sem ga nato učil vseskozi; malo ga učim še danes. Glasbeno umetnost na gimnaziji pa sem pričel učiti drugo generacijo gimnazijcev, to je v jeseni leta 1966. To pa zaradi tega, ker sem leta 1965, ko je Gimnazija pričela delovati, šel k vojakom. Tako sem pričel s poučevanjem glasbene umetnosti po vrnitvi in sem to počel vse do začetka usmerjenega izobraževanja, to je več kot deset let.*

ŠALEŠKI RAZGLEDI: Z ustanovitvijo tukajšnje gimnazije je v Velenju zaživelo tudi prvo pravo zborovsko življenje, saj ste bili ustanovitelj dekliškega pevskega zbora.

IVAN MARIN: *To je res. Na gimnaziji je bila vseskozi prisotna želja po ustanovitvi zbora. Tudi v prvem letu njenega obstoja, ko sta glasbeno umetnost učili profesorica Zupančeva in kolegica Roža Veber, so poskušali z zborom, vendar to ni bil prvi poskus. Že v časih pred ustanovitvijo Gimnazije, ko je bil še Šolski center, sva s pokojnim profesorjem Vogrincem nekajkrat poskušala ustanoviti fantovski zbor, vendar se ni obneslo. Tako smo leta 1966 začeli z dekliškim zborom, kar pa je bilo zelo težko, saj je imela Gimnazija prvo leto le dva razreda, se pravi šestdeset dijakov in dijakinj.*

V drugem letu delovanja gimnazije, ko sem nanjo prišel sam, pa so bili že štirje razredi s po tridesetimi dijaki in dijakinjami. Izmed vseh dijakinj smo izbrali tiste, ki naj bi hodile k zboru, ter se z njimi dogovorili, da morajo biti pri zboru vsa tri leta, kajti le tako smo lahko upali, da bomo izpeljali program do konca. Prisiliti v to seveda nismo mogli nobene dijakinje. V začetku je bil red pri zboru precej strog. Vsak izostanek z vaj je bil zapišan v zbornico. Razrednik ga ni mogel opravičiti brez posvetovanja z menoj. Takšen sistem se je vsaj takrat dobro obnesel. Po treh letih pa se je zbor že tako uveljavil, da je bila udeležba popolnoma prostovoljna.

ŠALEŠKI RAZGLEDI: *Želja po glasbenem izobraževanju se v Velenju veča iz leta v leto. Dolga leta je imela Glasbena šola svoj pouk v Domu kulture in drugih priložnostnih prostorih,*

leta 1983 pa je napočil veliki trenutek za glasbeno izobraževanje v Šaleški dolini, ko se je pričela gradnja nove glasbene šole. Leto 1995 pomeni drugi veliki prelom, kajti pričela se je izgradnja prizidka h Glasbeni šoli. Veliko učencev je pri nas nadaljevalo šolanje instrumenta tudi po zaključenem osnovnem glasbenem šolanju. Bili ste med tistimi, ki ste otrokom - našim učencem izbojevali in omogočili glasbeno izobraževanje na srednji stopnji doma. Kaj pomeni to za razvoj glasbenega šolstva?

IVAN MARIN: *Če delava pregled glasbenega izobraževanja v Velenju, je potrebno povedati, da segajo prvi začetki glasbenega šolstva v naši občini v šolsko leto 1951/52. V tem letu že najdemo uradne dokumente z žigom "Nižja glasbena šola Šoštanj" in seveda šolske listine, ki govorijo, da se je v tem šolskem letu učilo 42 mladih glasbenikov klavir, violino, teorijo in zborovsko petje.*

Prvega aprila 1952. leta je bila v Velenju - pri Prosvetnem društvu Svoboda - ustanovljena društvena glasbena šola. Ob otvoritvi so izvedli koncert, na katerem so igrali bodoči učitelji velenjske glasbene šole. Takoj v začetku se je v šolo vpisalo 55 učencev; prvi ravnatelj šole pa je bil Rihard Beuermann.

V letih 1952 do 1955 so v velenjski glasbeni šoli delovali tudi: šolski orkester, harmonikarski orkester, orkester tamburic, mladinski pihalni orkester ter šolski pevski zbor.

Velenjska glasbena šola je imela svoje prostore najprej v takratni knjižnici in prostorih Rudarske godbe. Leta 1955 se je šola preselila v prostore takratnega vrtca v novem parku. V tej stavbi je bila tudi dvorana, kjer je šola redno prirejala koncerte svojih učencev in učiteljev. Po poročilu takratne šolske inšpektorice, prof. Zorke Bradačeve, sta se obe glasbeni šoli, šoštanjska in velenjska, v šolskem letu 1955/56 združili v eno, in sicer pod imenom "Nižja državna glasbena šola Šoštanj z oddelkom v Velenju". Uprava je bila v Velenju, za ravnatelja je bil z odlokom Sveta za šolstvo pri LO Šoštanj imenovan Rihard Beuermann, za vodjo oddelka v Šoštanju pa Justina Trobina. Vseh učencev v obeh oddelkih je bilo nad 200, od tega 160 v Velenju.

S hitro rastjo mladega rudarskega mesta so seveda rasle tudi želje in potrebe po glasbenem izobraževanju. Te so narasle do te mere, da je Občinski ljudski odbor Šoštanj 6. oktobra 1960 izdal

odločbo, s katero je ustanovil "nižjo glasbeno šolo Velenje", nižja glasbena šola Šoštanj pa je še naprej delovala kot samostojna šola.

Svoje prostore je nova šola dobila v novem Domu kulture v Velenju.

Hitri razvoj glasbenega šolstva v občini je zahteval drugačno organizacijo dela in tako je Skupščina občine Velenje 12. novembra 1964 izdala odločbo, s katero je obe dosedanji glasbeni šoli - Velenje in Šoštanj - ukinila, hkrati s tem (z isto odločbo) pa ustanovila novo glasbeno pedagoško ustanovo (enotno za vso občino) z nazivom "Center za glasbeno in baletno izobraževanje Velenje"; za vršilca dolžnosti ravnatelja sem bil imenovan jaz.

Med letoma 1966-1967 in v začetku sedemdesetih je šel razvoj glasbenega šolstva v Velenju strmo navzgor. Tako kot je raslo mesto, sta se razvijala Gimnazija in Šolski center, torej je logično, da se je večala in širila tudi Glasbena šola. Pri vsem tem, ko govorimo o razvoju šolstva v Velenju, je potrebno imeti vedno pred očmi, da je bil pri tem največja gonilna sila prav Šolski center. Šolski center se je za tiste čase izjemno hitro širil, vanj so prihajali dijaki z vse Koroške pa tja do Mozirja, torej je logično, da se je veliko teh dijakov vključilo tudi v Glasbeno šolo.

Znano je tudi, nekateri se tega še spominjajo, sam pa imam o tem odločbo, da je svet takratnega Šolskega centra na upravnem odboru - mislim, da je bilo to leta 1970 ali pa kakšno leto kasneje -, sprejel sklep, da se poleg drugih srednjih šol v Velenju odpre tudi Srednja glasbena šola. Seveda v tistih časih za to ni bilo možnosti, niti zakonskih niti kadrovskih niti prostorskih, vendar pa to kaže na velik posluš tistih, ki so pravzaprav kreirali takratno izobraževanje. Seveda je bilo to veliko presenečenje, da je bil tak sklep sploh sprejet; direktor takratnega Šolskega centra je bil Ivo Jamnikar.

Razumljivo je, da so v tistih časih nastale ideje, kako priti do novih glasbenih prostorov. Ob takem razvoju glasbenega šolstva prostori v Domu kulture niso več zadoščali, saj smo jemali prostor amaterskim dejavnostim, ki so potekale tam, in seveda Kulturnemu centru. Kmalu se je v referendumskih programih pojavila gradnja glasbene šole. Res je, da je v prvih dveh štiriletnih referendumskih obdobjih zaradi povečanja potreb po osnovnih šolah bila postavljena

v ozadje. Na tretjem referendumu pa je bila ideja o gradnji glasbene šole dosti močnejše prisotna. Pripravljali sem vsebinski program za naslednjih deset let, hkrati pa je na tem referendumu prvič izšla brošura za vse volivke in volivce z opisanim programom za ta referendum. In v tej brošuri je bilo tudi zapisano, kako velika naj bi bila šola ter predstavljen okvirni finančni načrt za njeno izgradnjo.

Da smo začeli iskati dokumente za izgradnjo, ima veliko zaslugo gospa Butkovič, predsednica našega takratnega šolskega sveta. Ob koncu tretjega referenduma smo vendarle prišli v program, že pred referendumom samim pa smo imeli pripravljene gradbene načrte. Pri teh načrtih nam je veliko pomagala Kulturna skupnost s predsednikom g. Krapežem, ki je načrte tudi naročila in plačala.

Ko so bili izgotovljeni vsi objekti, ki so bili v programu referenduma, denar pa je še pritekal, mi pa smo imeli vse načrte in gradbeno dovoljenje že leto in pol, je prišlo na eni izmed skupščin, kjer je imela Kulturna skupnost glavno besedo, do sklepa o izgradnji glasbene šole kot zadnjega referendumskega objekta. Predsednik takratnega izvršnega sveta je bil dipl. inž. Božo Lednik, ki je ta sklep tudi podprl.

To se je zgodilo pozno spomladi 1983. leta, v oktobru istega leta pa smo pričeli z gradbenimi deli. Izgradnja je bila končana 15. junija 1985. Za gradbeništvo so bila ta leta katastrofalna, saj ni bilo na razpolago nobenih materialov. Spominjam se, da je cement iz Trbovelj Vegrad po velikih kompenzacijah uvažal iz sosednje Avstrije, da se je gradnja sploh lahko pričela. Prav tako ni bilo na razpolago pločevine in kritine. To moram omeniti zato, ker je bilo pri sedanji sanaciji strehe izrečenih veliko besed ravno na račun kritine. Takrat preprosto ni bilo materiala in je bilo potrebno vzeti, kar se je sploh dobilo.

Pri izgradnji glasbene šole smo orali pravo ledino in s projektantom g. Pavlom Šiferjem sva pregledala veliko tujih strokovnih revij, da sva prišla do nekaterih vsebinskih zasnov. Takrat pa smo imeli tudi to srečo, da smo pravočasno našli stik z vodilnim akustikom, to je bil inž. Mašera, ki je deloval na radiu in televiziji, bil pa je eden vodilnih akustikov Cankarjevega doma, ki je ravno

takrat nastajal. Tako smo lahko naše akustične parametre primerjali z eno vodilnih firm z Bavarske, ki je pregledala te parametre tudi za Cankarjev dom. Na podlagi teh primerjav smo z manjšimi korekcijami prišli do končnih rešitev.

Tako smo l. 1985 prišli do nove glasbene šole. Ureditev prostorov, s tem mislim predvsem na veliko koncertno dvorano (ostali prostori so bili izgotovljeni že prej), je bila končana januarja naslednje leto. Da smo lahko dvorano dokončali, se lahko zahvalimo le takratni občinski izobraževalni skupnosti (katere predsednik je bil takrat prof. Janez Zore, tajnik pa g. Srečko Peterlin), ki je dala ves denar za izgradnjo, saj referendumskega denarja ni bilo več. - Na otvoritvenem koncertu je pel mladinski zbor iz Maribora pod vodstvom sedaj že pokojnega Branka Rajštra. Ugotovili smo, da je dvorana akustično sijajna. Potem so se koncerti kar vrstili. Tako smo dobili osnovo, da smo sploh lahko začeli razmišljati o srednji glasbeni šoli.

V letošnjem letu, oz. vsaj za priložnost ob otvoritvi prizidka h Glasbeni šoli, pripravljamo publikacijo, v kateri bodo zbrani podatki o razvoju glasbenega šolstva v Velenju.

S srednjo glasbeno šolo pa je tako: Majda Završnik, Stanko Koren in Miran Bovha so bili prvi, ki so tukaj končali neformalno srednjo glasbeno šolo in kot taki šli prvi na ljubljansko Akademijo za glasbo. Kasneje se jih je tako odločila še cela vrsta: devetnajst srednješolcev, ki smo jih pravzaprav mi izobraževali tu po programu srednje šole in so vsi uspešno, resnično brez kakršnihkoli težav, opravili sprejemne izpite na glasbeno akademijo in bili nanjo tudi sprejeti. Šele pozneje smo si (po vseh teh letih) uspeli uradno pridobiti naziv "srednja glasbena šola". Začetki Srednje glasbene šole v Velenju segajo torej pred leto 1985, ko smo dobili objekt sedanje Glasbene šole.

Program sam tedaj ni bil bistveno drugačen od sedanjega. Razlika pa je v tem, da je prej za srednješolce na glasbeni šoli plačevala občina, sedaj pa daje denar država.

Pa še nekaj o gradnji prizidka. V obdobju, ko je izšla prva brošura o Glasbeni šoli (v času tretjega referenduma), je bilo stanje v Velenju sledeče: Pouk v vseh osnovnih šolah je potekal v treh izmenah, kar je imelo za Glasbeno šolo katastrofalne posledice.

Pouk smo morali izvajati v vseh razpoložljivih prostorih v Velenju. Tako smo pet do šest let izvajali pouk v Domu učencev, Knjižnici, Kulturnem centru ipd., kar nas je obdržalo nad vodo, da smo lahko dočakali nove prostore. Že v tisti priložnostni brošuri sem izjavil, da bo nova šola zadostovala za 750 učencev, na kar so imeli nekateri pripombe, češ da je to preveč. Hitro pa se je pokazalo, da je nova šola celo premajhna.

Na osnovni glasbeni stopnji glasbenega izobraževanja že nekaj let (zadnja tri leta) opazujemo izjemno rast števila vpisanih. Ta številka je opazna predvsem v višjih letnikih - peti in šesti -, tu so namreč učenci iz celotnega mozirskega, koroškega, deloma žalsko-celjskega področja, in sicer na inštrumentih, ki jih na teh področjih ni (oboa, fagot, orgle, saksofon, harfa, tolkala, solo petje) ali pa so kadrovsko slabše pokrita, zato pridejo učenci zadnji dve leti na našo nižjo šolo ter se tu pripravijo na vstop v srednjo glasbeno šolo. Seveda je pomembno tudi to, da smo ena redkih nižjih šol v Sloveniji, ki poučujemo vse inštrumente. Tako se število učencev na nižji stopnji giblje med 950 do 1000 učencev, kar velja za zelo veliko šolo. Za tako veliko šolo pri takšni izmenskosti pouka osnovnih šol v Velenju in širši okolici, od koder prihajajo naši učenci, je obstoječa šola premajhna, saj v normalnih razmerah pouk od 13. do 19. ure pokrivamo samo za 60 % učencev. Ostali imajo pouk tik pred poukom ali po pouku, do 20. ure in ob sobotah. Ta problem že drugo leto rešujemo tako, da gostujemo na Gimnaziji Velenje in na Osnovni šoli Antona Aškerca. Na matični šoli pa je pouk v vseh pisarnah in tudi v zbornici. Dopoldne ima v naših prostorih pouk Gimnazija Velenje.

ŠALEŠKI RAZGLEDI: *V časopisih smo že kar nekajkrat zasledili članke o visokem glasbenem šolstvu v Velenju. Kako daleč ste že prišli na tem področju?*

IVAN MARIN: *Že nekaj let ugotavljamo, da ne bo šlo samo s srednjo šolo in da bo treba seči naprej, torej po visoki glasbeni šoli. Pri sprejemanju odločitve o tem smo bili v dilemi, ali visoka ali višja glasbena šola. Ta dilema pa je odpadla, ko se je država odločila, da morajo imeti vsi pedagoški delavci v šolskih poklicih visoko izobrazbo, prav tako pa to možnost ponuja tudi šolski zakon, ki je izšel 3. decembra lani. Tako je skupaj v zvezi z novimi prostori*

za srednjo stopnjo in možnostjo, da bi se začelo s poučevanjem določenih inštrumentov na visoki šoli, nastala programska zasnova nove dozidave. Pri tem je potrebno povedati tudi, da se je medtem začel na naši srednji šoli kot na edini v Sloveniji razvijati orgelski oddelek. Veliko zaslug za to ima šoštanjska župnija, ki nam je vseskozi stala ob strani; veliko nam je pomagala s prostori za vadbo, tako je še danes. Kljub temu pa za resnejši študij to ne zadošča. Glede na svojo pnevmatično zasnovo orgle v Šoštanju ne ustrezajo, zato smo se zavedali, da bi bilo potrebno dobiti na glasbeni šoli koncertni inštrument. Ta ideja je kmalu zmagala in tako se nam obeta, da bomo imeli na naši glasbeni šoli orgelski center Slovenije.

Prizidek k sedanji Glasbeni šoli bo skoraj tako velik, kot je sedanja šola, s tem da bo imel samo eno koncertno dvorano, ki bo obvezno orgelska. Ta ne bo tako velika, kot je obstoječa koncertna dvorana, bo pa volumensko takšna, kot to zahtevajo orgle. V njej bomo lahko imeli na odru manjše orkestre in zборе, tako da bo glede koncertnih možnosti le-ta kar primerno dopolnilo sedanji veliki koncertni dvorani.

Programska zasnova je zrasla in že pred dobrim letom smo se prijaviili na razpis, ki ga je imelo Ministrstvo za kulturo in šport. Tu smo prišli v širši izbor, letos pa smo v ožjem izboru, s tem da se prav v tem času pripravlja državni proračun in tako še nihče ne ve, kakšna vsota bo sploh na razpolago. Že pred tem pa smo dobili od Mestne občine Velenje zagotovilo, da tudi v primeru, če s strani države denarja ne bo, gradnja bo, in sicer z občinskim denarjem, s čimer pa bi se gradnja morda podaljšala za kakšno leto. Po podatkih in razgovorih sodeč so nekateri v državi tej gradnji silno naklonjeni, nekateri pa seveda manj; no, nihče pa ni, kar se tiče denarja, direktno proti.

Če se že pogovarjava o gradnji prizidka k sedanji šoli in pa o izvedbi programa visoke šole, je morda potrebno še kakšno pojasnilo o tem programu. Pred letom in pol smo imeli zasnovo popolnoma narejeno in smo jo predstavili Visokošolskemu svetu, od katerega smo nato dobili odgovor, da je potrebno zasnovo v določenih točkah dopolniti.

Ideja o tem, kakšna naj bi ta visoka šola bila, je pravzaprav bolj ali manj znana. Vseskozi govorimo o tem, da bi imeli v Velenju

visoko glasbeno šolo za instrumentalno pedagogiko. Nekateri to zamenjujejo, oziroma sploh ne ločijo med pedagogiko, ki je na primer na Akademiji za glasbo, da ne govorim o visoki pedagoški šoli v Mariboru, kjer imajo tudi glasbeno pedagogiko. Pri nas gre za program, ki je podoben tistemu na nemških, avstrijskih in deloma tudi skandinavskih visokih šolah, kjer gre za visokošolsko izobrazbo, se pravi za osem semestrov - štiri leta študija, vendar je poudarek na pedagoški smeri. Vsi tisti, ki takšen študij končajo, so najprej pedagogi-profesorji. Program je seveda zasnovan tako, da se lahko potem še specializirajo v tako imenovani koncertni smeri, ampak šele po osmih semestrih; lahko pa gredo iz te šole tudi naprej na podiplomski študij, vendar je vseskozi poudarek na pedagoški smeri.

Točen naziv šole v tem trenutku še ni dogovorjen, vsekakor pa bo to visoka glasbena šola instrumentalne pedagogike. To je glavna posebnost te šole. Ob tem je treba povedati še to, da je tudi glasbena akademija v razpisu za to šolsko leto ločila umetniško smer od pedagoške. Vsi, ki so se želeli vpisati na pedagoško ali umetniško smer, so morali imeti končano srednjo stopnjo z maturo. Po končanem študiju na pedagoški smeri bodo dobili naziv profesorja določenega inštrumenta. Tisti, ki so imeli le zaključni izpit, pa so se lahko vpisali le na umetniško smer in bodo po končanem študiju dobili naziv akademski glasbenik. Glede tega je nastala precejšnja zmeda, saj nobena izmed obeh srednjih glasbenih šol, niti ljubljanska niti mariborska nista pravočasno opozorili svojih učencev, da morajo v primeru, da se želijo vpisati na pedagoško smer, imeti končano maturo. V tekočem šolskem letu 1995/96 so imeli njihovi učenci precejšnje težave, ki se bodo nadaljevale tudi naslednje šolsko leto. Tisti učenci, ki so sedaj v drugem letniku, se bodo imeli možnost odločiti med maturo in zaključnim izpitom.

ŠALEŠKI RAZGLEDI: Redkokatera glasbena šola se lahko pohvali s poučevanjem vseh inštrumentov, tudi ljudskih. Bili smo (mislim, da kar edina) glasbena šola v Sloveniji, ki je pričela s poukom orgel, in sicer v šolskem letu 1989/90. Pouk je, kot ste že dejali, najprej potekal v cerkvi sv. Mihaela v Šoštanju, nato pa je Glasbena šola kupila študijske elektronske orgle; v letu 1996 pa bomo dobili mehanske orgle. Dejansko bi

profesorica Ema Zapušek sama težko zaorala ledino na tem področju, če ne bi imela podpore, kakršno dajete vi ne samo novim idejam, ampak tudi izobraževanju ter napredovanju učencev glasbene šole in vseh učiteljev.

IVAN MARIN: *Pri izobraževanju učiteljev, pri tem mislim predvsem na orgle, je sistem takšen, da je potrebno končati srednjo stopnjo na klavirju, nakar se je potrebno vpisati na akademijo za glasbo in pred tem opraviti sprejemni izpit, ki pa je na klavirju in ne na orglah.*

Da lahko nekdo začne delati na novem področju, kot je to primer pri profesorici Emi Zapušek na področju orgelskega oddelka, mora biti vedno prisotnih več faktorjev, ki se morajo nekako ujeti.

V prejšnjem državnem sistemu bi lahko pri tem naleteli celo na nerazumevanje na občinski ravni, po šolski plati pa bi verjetno rekli, da to ne bo šlo. Dejstvo pa je, da je vladalo v Velenju tudi v prejšnji družbeni ureditvi precejšnje razumevanje za naše delo in nove načrte. Zasluga profesorice Eme Zapušek pa je v tem, da je s svojo vztrajnostjo in vpisom na podiplomski študij vendarle dosegla, da smo prišli do učnega načrta za nižjo in srednjo orgelsko šolo. Stanje je sedaj takšno, da pri nas poučujemo orgle na nižji in srednji stopnji, pri tem pa je potrebno poudariti, da smo edina šola v Sloveniji s poukom orgel na srednji stopnji.

Dva naša prva maturanta sta se letos podala na študij orgel v tujino, in sicer na Dunaj in v Graz. Ali se bosta vrnila k nam, je seveda težko predvideti. Če smo optimisti, upamo, da se vsaj eden bo. V prihodnjih letih bo moral še kdo iti na študij v svetovne orgelske centre, kar lahko v prihodnosti le še obogati naš pouk.

Povedati moram še tole: pri nas poteka študij orgel tako, da lahko učenci vpišejo orgle po štirih letih klavirja. Ko končajo nižjo glasbeno šolo, imajo za seboj šest let klavirja in dve leti orgel. Potem se pot nadaljuje na srednjo stopnjo, kjer imajo še štiri leta orgel in klavirja. Tako imajo skupaj šest let orgel in deset let klavirja. Za vstop na Akademijo za glasbo pa je potrebno le predznanje klavirja, teh šest let orgel pa je nemogoče nadoknaditi, zato bodo verjetno tudi naslednje generacije orglavcev odhajale na študij v tujino, to pa vse dotlej, dokler pač v Sloveniji ne bo drugačne visoke šole.

Za ostale učitelje pa velja, da je način izobraževanja (seveda gre tu za izobraževanje po končani diplomi) zapisan v smernicah Ministrstva za šolstvo. Zaradi tega smo pri nas že zdavnaj začeli s poletnimi šolami, ki nimajo namena mladim talentom zgolj nuditi bolj specializiran študij, temveč tudi povečati kvaliteto poučevanja učiteljev, ki imajo s temi šolami možnost, da se udeležijo mojstrskih tečajev priznanih mojstrov, kot sta na primer profesor Igor Ozim in profesor Lateiner.

Mi smo ena izmed šol, ki imajo največ izobraževanja v takšni obliki, in sicer v dogovoru z Ministrstvom za šolstvo. Le-to pa je kljub dobremu namenu zopet padlo na izpitu - pri financiranju tega stalnega izobraževanja. Kljub pogodbam, ki jih imamo z njimi, že od septembra lani nismo dobili za vse te dejavnosti, ki jih izvajamo, od njih niti dolarja. Bili smo tudi na posebnih razgovorih na Ministrstvu, kjer so nam poskušali razložiti težave, ki jih imajo. Sklicevali so se seveda na nesprejetje proračuna in rebalansa za lansko leto. Poprosili so nas, naj skušamo razumeti te težave in naj počakamo do konca januarja ...

ŠALEŠKI RAZGLEDI: Ker že ravno govoriva o izobraževanju in izpopolnjevanju, morava ob tem najverjetneje izpostaviti poletne šole, ki že tradicionalno gostujejo pri nas ...

IVAN MARIN: *Začelo se je s poletnim taborom za harmoniko, kitaro in komorno igro (12 let), ki pa zadnji dve leti ni več pri nas zgolj zaradi prenatrpanosti šole, pa tudi zaradi tega, ker v internatu nismo imeli dovolj prostora. Tako je bil lanski tovrstni poletni tabor organiziran v Kopru. Tam bo potekal tudi letos.*

Deseto obletnico pa ima pri nas druga najstarejša, tj. violinska šola; tri leta že traja klavirska, dve leti bo imela kitarska, enako pa tudi šoli za saksofon in trobila ter tolkalna šola.

Povedati pa moram še tole: do sedaj sem govoril le o izobraževanju v šolah v Velenju, nekaj teh šol pa je tudi drugod po Sloveniji. Z izobraževanjem naših učiteljev poskušamo doseči, da bi le-ti hodili na čim več takšnih izobraževanj, ki pa so žal pretežno v času počitnic in seveda tudi v tujini. Tukaj seveda nismo najbolj uspešni, saj so tisti, ki bi se želeli izobraževati, dokaj mladi ali imajo družine, s tem pa nastajajo problemi.

Jasno pa je, da brez stalnega izobraževanja ob delu in seznanjanja z delom v tujih šolah ni napredka. V Sloveniji mi najbolj zamerijo to, da sem na javnih mestih že večkrat povedal, da si ne znam predstavljati neke univerze oz. fakultete, ki nima tujih predavateljev in tujih študentov.

ŠALEŠKI RAZGLEDI: Tudi učenci Glasbene šole Velenje se vsako leto kar v velikem številu udeležijo takšnih šol v Sloveniji in tudi v tujini. Kako pokrivata šolnine in ostale stroške, ki nastajajo ob takšnem izpopolnjevanju?

IVAN MARIN: *Vsi učenci prispevajo - predvsem mislim s tem na dijake naše srednje šole - mesečno šolnino. Preden pa odgovorim na vprašanje, moram povedati nekaj besed o društvu Consortium Musicae Velanensis.*

V Velenju že tri leta deluje to društvo, ki je strokovno društvo in je v Sloveniji registrirano z odločbo. V programskih načelih je zapisano: negovanje humanističnih tradicij in skrb za dvig ravni humanistične izobraženosti; zavzemanje za razvijanje glasbene kulture v domačem okolju; prizadevanje za razvoj estetike in teorije glasbe; negovanje slovenskega glasbenega izročila in spodbujanje sodobne slovenske glasbene ustvarjalnosti; skrb za popularizacijo in predstavitev slovenske glasbene ustvarjalnosti doma in v tujini; spodbujanje in finančno podpiranje izobraževanja in usposabljanja svojih članov; priprava programov in organizacija glasbenega, estetskega in humanističnega usposabljanja za člane društva; spodbujanje in finančno podpiranje izobraževanja in usposabljanja mladih glasbenikov in dirigentov; organizacija poletnih glasbenih šol in usposabljanje glasbenikov; organizacija glasbenih prireditev iz lastne glasbene produkcije, glasbene produkcije svojih članov in zunanjih sodelavcev; povezovanje in sodelovanje z drugimi glasbenimi društvi, zvezami in drugimi glasbenimi in humanističnimi institucijami doma, v zamejstvu in tujini.

Programska načela so dovolj široka, da bi lahko znotraj društva imeli velenjsko glasbeno fundacijo, ki bi resnično lahko skrbela za izobraževanje najboljših in tako v bodoče skrbela za svoje lastne visokošolske kadre. Velja pripomniti, da so člani tega velenjskega društva vsi srednješolci-glasbeniki in da so posamezniki že dobili delne finančne podpore za udeležbo na najrazličnejših glasbenih poletnih

šolah doma in na tujem. Prav zaradi domačih poletnih šol, zaradi dodatnega izobraževanja in možnosti štipendiranja je bilo velenjsko glasbeno društvo v prvi vrsti tudi ustanovljeno.

Iz sklada mesečne šolnine imajo naši učenci pravico do obiska posebnih koncertov, ki so namenjeni njim, tudi do kakšnega potovanja v tujino ali do delnega pokritja stroškov na kakšni domači ali tuji poletni šoli. Na žalost vsi ne izkoristijo te bonitete (kljub obveščanju staršev). Mi pa bi vseeno želeli, da bi ti dijaki imeli nekaj več.

ŠALEŠKI RAZGLEDI: Te šole zahtevajo tudi veliko organizacijskih del in ljudi, da lahko delo poteka nemoteno. Kakšen organizacijski načrt imate?

IVAN MARIN: *Kar se tiče organizacije poletnih šol, v nekem smislu improviziramo. Tiste ljudi na šoli, ki so bolj odgovorni, vključujemo direktno pri organizaciji dela, mlajše kolege, ki jim spričo manjšega števila dni dopusta zmanjka nekaj delovnih dni za počitniški čas, pa vključujemo po njihovih afinitetah. Če pa bomo prišli do visoke šole, bo potrebno ločiti nivoje poletnih šol: eden bo najbrž izrazilo učiteljski nivo, drugi pa bo za tiste, ki so še zelo aktivni in želijo biti koncertanti. Te šole si zamišljam tudi tako, da bodo nekatere stalne, nekatere pa vsako drugo leto. Z novimi prostori pa bo lahko v vsakem trenutku približno 60 udeležencev, kar pomeni tri šole hkrati, najmanj pa dve. Šola je prava takrat, ko ima na razpolago vsak svojo učilnico.*

ŠALEŠKI RAZGLEDI: V vseh športnih panogah potekajo tekmovanja in tudi časopisi ogromno pišejo o njih ter uspehih naših tekmovalcev. Mislim, da se na tem področju dela krivica mladim glasbenim tekmovalcem, saj se o glasbenih tekmovanjih tu in tam le zasledi kak majhen članek. Tudi učitelji in ravnatelji v splošnih šolah, ki jih obiskujejo glasbeni tekmovalci, redko o njih sploh kaj vedo.

IVAN MARIN: *Bodimo pošteni, da tudi o drugih uspehih svojih učencev le malo vedo; morda športnih, če je kdo izrazilo v vrhu, drugače pa je tako: v Velenju smo imeli že dosti bolj srečno roko, kot jo imamo zadnji dve oz. tri leta. Njega dni so najboljši, ki so dobili na republiških in zveznih tekmovanjih prve nagrade, bili ob koncu leta (skupaj z nagrajenci z drugih področij) povabljeni vsaj na sprejem k županu. Sedaj te sreče nimamo več.*

Čas je takšen, da je glasba izrazito individualna zadeva. Tudi nekatere športne panoge, kot je na primer tenis, so individualne, vendar četudi je to težko priznati, pa to ni isto. Tenis je pač odmeven. Verjamem, da je na svetu dobrih pianistov vsaj petdeset, kot je na primer, če smo že ravno pri tenisu, prvih deset na lestvici, pa zaradi tega ni nobeden vsakodnevno v časopisu. Res pa je, da lahko o teh posameznih pianistih pišejo trideset let, o enem tenisaču pa pet, šest let. Krivica mladim glasbenikom se dela, ker njihovi uspehi niso tako poudarjeni. Smo pa tudi sami taki, saj si znotraj glasbene sfere v Sloveniji ne znamo najti kritikov, ki bi o tem pisali. O velikih tekmovanjih, kot je na primer orgelsko, ki je evropsko, komajda kaj pride v osrednje časopise, na televizijo pa le izjemoma.

ŠALEŠKI RAZGLEDI: Koncertna dejavnost je na Glasbeni šoli Frana Koruna - Koželjskega Velenje močno prisotna. V povprečju imamo skoraj vsak teden en koncert. Kakšna je vaša vizija pri organiziranju teh koncertov in kakšno vlogo ima v njej Glasbena šola?

IVAN MARIN: Glasbena šola je v vsakem kraju pomemben del glasbenega življenja. Če pogledamo zadnji dve leti kar Akademijo za glasbo, so toliko napredovali, da imajo vse koncerte v Filharmoniji. Ljubljana ima zelo veliko koncertov, procentualno gledano na število prebivalcev pa jih v Velenju ni nič manj. Z razliko od Ljubljane je pri nas krog poslušalcev nekako stalen. Za naše dijake kot bodoče kandidate za glasbenike organiziramo cikle koncertov, ki sodijo v njihovo izobraževanje. Nekaj več bi lahko naredili v povezavi s Koroško, seveda pa bi pri tem potrebovali posebno organizacijo.

V sezoni 1994/95 smo imeli dva glasbena abonmaja: velikega - zborovskega (kjer je nastopilo šest najboljših slovenskih zborov) in komornega (male glasbene skupine); skupaj torej štirinajst koncertov. Zborovski abonma je bil zelo dobro obiskan, komorni pa slabše, precej tudi zato, ker je bil "preveč podoben" koncertom naše lastne produkcije. Zato smo v sezoni 1995/96 izbrali le sedem koncertov in jih združili v koncertni abonma. Tako je treba posebej poudariti, da smo koncertno sezono pravzaprav pričeli že v avgustu s štirimi koncerti mednarodnih poletnih šol in nadaljevali s petimi koncerti Glasbenega septembra. Torej smo imeli že za uvod v koncertno sezono kar devet koncertov.

V sezoni 1995/96 v Glasbeni šoli Velenje prvič uvajamo večer koncertov "lastna produkcija". Takšni koncerti so bili že v prejšnjih letih, vendar se bo število tovrstnih koncertov z ozirom na diplomante srednje šole tako povečalo, da jim je potrebno dati posebno mesto in jih posebej poudariti. Deloma bodo imeli ti diplomanti - maturanti - svoje samostojne koncerte (nekaj bo tudi diplomantov Akademije za glasbo, ki so bili naši srednješolci), nekaj pa bo koncertov, v katerih bodo ti srednješolci in študentje glasbe skupaj z našimi profesorji sestavljali komorne skupine in tako skupaj sestavljali koncertne sporede.

ŠALEŠKI RAZGLEDI: In za konec najinega pogovora še vprašanje, kakšna je vaša vizija glede programske zasnove koncertov v Velenju?

IVAN MARIN: Lastna produkcija bi lahko zapolnjevala pretežni del abonmajev, kar bo ob visoki šoli veliko lažje. Potrebno bo ostati pri zaokroženih festivalih, tako kot je bilo letošnje leto z Glasbenim septembrom, seveda z večjim deležem lastne produkcije, vrhunski glasbeni umetniki pa bi bili samo "za popestritev".

(Vprašanja so bila zastavljena pisno 18. jan. 1996.

Za Šaleške razglede jih je zastavila Majda Zaveršnik-Puc.)